

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
úsek inšpekčnej činnosti
Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

**Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách
v materských školách v školskom roku 2012/2013 v SR**

Následné inšpekcie boli vykonané v **154** materských školách (MŠ). Z toho **85** po komplexnej, **40** po tematickej a **29** po následnej inšpekcii. V *Prešovskom* kraji bolo vykonaných 10 opakovaných následných inšpekcií.

Z kontrolovaných škôl bolo **144** štátnych, **2** súkromné, **8** cirkevných; **137** s vyučovacím jazykom slovenským, **1** s vyučovacím jazykom maďarským a vyučovacím jazykom slovenským, **21** s vyučovacím jazykom maďarským (VJM).

Na odstránenie zistených nedostatkov bolo uplatnených **1 142** opatrení¹: **623** odporúčaní, **33** upozornení, **185** opatrení uložených Štátnou školskou inšpekciou (ŠŠI), **2** záväzné pokyny (po 1 Školské inšpekčné centrum (ŠIC) *Banská Bystrica* a *Košice*) a **299** opatrení prijali riaditelia kontrolovaných subjektov. Opodstatnenie stratilo **9** opatrení. Uplatnené, akceptované a splnené opatrenia za SR sú uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Prehľad uplatnených opatrení										
spolu	1 142									
z toho	odporúčania		upozornenia ²		opatrenia prijaté kontrolovaným subjektom		opatrenia uložené školskou inšpekciou		záväzný pokyn ³	
počet	623		33		299		185		2	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%
	528	84,75	28	84,85	282	94,31	172	92,97	2	100

Zistené nedostatky boli prevažne v/vo

- štruktúre/obsahu a aktuálnosti informácií školského vzdelávacieho programu (ŠkVP)
- obsahu a aktuálnosti informácií školského poriadku školy
- dodržiavanie platných právnych predpisov v dokumentácii školy a v rozhodovaní riaditeľa
- organizovaní poldennej, celodennej výchovy a vzdelávania (V a V) a v jej zabezpečení príslušným počtom učiteľov
- účinnosti vnútornej kontroly školy
- zohľadňovaní výchovno-vzdelávacích potrieb detí
- podporovaní hodnotiacich a sebahodnotiacich schopností a informačných kompetencií detí
- zabezpečení realizovaných aktivít školy a krúžkovej činnosti
- participácii poradných orgánov riaditeľa na pedagogickom riadení a internom vzdelávaní učiteľov
- rešpektovaní kvalifikačných predpokladov pedagogických zamestnancov, v stanovení ich základného úväzku a rozsahu povinností

Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) uložila **623 odporúčaní**. K pozitívnemu ovplyvneniu riadenia školy a procesu V a V prispelo **akceptovanie 528** (84,75 %) odporúčaní. Zlepšenie nastalo v plánovaní, organizácii výchovno-vzdelávacej činnosti (VVČ) a v niektorých

¹ Riaditelia 3 škôl v *Nitrianskom* kraji neprijali opatrenia k všetkým zisteným nedostatkom, však kontrolou bolo zistené, že ich v celom rozsahu odstránili.

² opatrenie platné do 31. 12. 2012

³ opatrenie platné do 31. 12. 2012

triedach a školách s VJM v komunikovaní v štátnom jazyku. Skvalitnila sa činnosť poradných orgánov, čo bolo prínosom pre pedagogických zamestnancov z hľadiska získavania informácií, riešenia odbornej problematiky a spolupodieľania sa na pedagogickom riadení. **Neakceptovaním 95** (15,25 %) odporúčaní pretrvávali nedostatky najmä: v rešpektovaní dosiahnutej úrovne a rozvojového potenciálu detí, v interaktívnom vyučovaní učiteľa, v záverečnom hodnotení procesu V a V; v sledovaní a hodnotení stavu a úrovne VVČ riaditeľom; v stanovení účinných postupov vo vzdelávaní i napredovaní školy; v poskytovaní konzultačno-poradenských služieb; v prispôsobovaní a formulovaní cieľov V a V. Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov bola realizácia 2 odporúčaní v *Trenčianskom kraji* presunutá do nasledujúcich rokov. V *Prešovskom kraji* odporúčanie týkajúce sa zabezpečenia krúžku *stratilo opodstatnenie* tým, že nebol realizovaný.

Na zosúladenie skutkového stavu s platným právnym stavom bolo **zriadením 33 upozornení. Splnením 28** (84,85 %) zabezpečili celodennú V a V detí príslušným počtom učiteľov. Rešpektovali požadované kvalifikačné predpoklady pedagogických zamestnancov. Zosúlادili zriaďovacie listiny a názvy škôl so sieťou škôl a školských zariadení (sieť). Vymenovaním a nezasahovaním do kompetencií riaditeľov vytvorili podmienky na predpokladané účinné riadenie, chod a smerovanie škôl. Niektorí zriaďovatelia aj napriek opakovaným upozorneniam nerešpektovali platný právny stav. Upozornenie ŠŠI **nesplnilo 5** (15,15 %) zriaďovateľov (3 Prešovského, 2 Žilinského kraja). V *Prešovskom kraji* nesplnené upozornenie týkajúce organizácie MŠ negatívne ovplyvňovalo jej ďalší chod a nebola zabezpečená ochrana a bezpečnosť detí zo strany riaditeľa a zároveň učiteľa. Prijatie nekvalifikovaného učiteľa malo negatívny dopad na realizáciu, úroveň V a V a podporovanie rozvoja kľúčových kompetencií detí. Chýbajúcim pracovným poriadkom škola neprispela k zabezpečovaniu interného poriadku, pravidiel a ochrane zamestnancov pred neadekvátnymi postihmi zo strany zamestnávateľa. ŠIC v *Žiline* vyhovelو žiadosti zriaďovateľov o predĺženie termínov na odstránenie zistených nedostatkov, ktoré smerovali k vytvoreniu primeraných podmienok pre hrové potreby detí a pre plnenie cieľov predprimárneho vzdelávania počas pobytu vonku rozšírením plochy, vhodným vybavením a oplotením areálu MŠ. Zriaďovatelia termíny nedodržali.

Kontrolované školy na odstránenie nedostatkov a ich príčin **prijali 299** adekvátnych **opatrení**. Prínosom **282** (94,31 %) **splnených** opatrení bolo najmä skvalitnenie: obsahu ŠkVP a následne V a V aj v triedach a školách s VJM; prijímania aktuálnych/reálnych vnútorných pravidiel, postupov vrátane denného poriadku, zabezpečovania aktivít a krúžkovej činnosti a v nemalej miere aj rozhodovania riaditeľa a informovanosti verejnosti. Zriadenie a činnosť metodického združenia vytvárali predpoklad účinného fungovania s dopadom na odborný rast učiteľov a VVČ. **Nesplnením 13** (4,35 %) prijatých opatrení neboli zabezpečené: celodenná V a V dvomi učiteľmi striedavo na zmeny; účinnosť pedagogického riadenia; informovanosť zákonných zástupcov; cielené plánovanie a podporovanie rozvoja kľúčových kompetencií detí. Na splnenie **3** opatrení, ktoré sa týkali uvádzania požadovaných údajov v evidencii neregistrovaných úrazov a v evidencii sťažností *nenastali podmienky*, nakoľko školy *Košického kraja* v sledovanom období nezaznamenali žiadny úraz ani sťažnosť.

Zo **185 opatrení uložených ŠŠI školy splnili 172** (92,97 %). Riaditelia vypracovali a aktualizovali dokumentáciu školy s konkretizovaním interných pravidiel. Zosúlادili štruktúru/obsah ŠkVP so ŠVP. Zabezpečili informovanosť zákonných zástupcov, poradných orgánov i rady školy. Celkovo prispeli k vytvoreniu vhodných podmienok pre predprimárne vzdelávanie a pre zlepšenie chodu školy. **Nesplnenie 8** (4,32 %) opatrení sa negatívne prejavilo vo vytváraní predpokladov vyváženého podporovania kľúčových kompetencií detí, vo formálnosti rozhodovania riaditeľa, vnútroškolskej kontroly, školského poriadku školy a zabezpečenia krúžkovej činnosti. Ignorovanie zabezpečenia celodennej V a V dvomi učiteľmi a ich základného úväzku mali dopad na organizáciu, chod školy a úroveň VVČ. Chýbajúci, prípadne neaktuálny plán kontinuálneho vzdelávania ovplyvnili systematický

profesijný rozvoj učiteľov. *Nedalo sa hodnotiť 5* uložených opatrení (1 v Trnavskom kraji, po 2 v Košickom a Prešovskom kraji). Na plnenie opatrení v *Košickom* kraji týkajúcich sa počtu vyslaných pedagogických zamestnancov s jednou triedou do školy v prírode a uvádzania požadovaných údajov v evidencii úrazov nenastali podmienky tým, že škola v prírode nebola organizovaná a nebol evidovaný žiadny úraz. Opatrenia týkajúce sa zaradenia dieťaťa so ŠVVP v škole *Prešovského* kraja nebolo možné vyhodnotiť, vzhľadom na to, že dieťa sa nezúčastňovalo predprimárneho vzdelávania. V *Trnavskom* kraji nebolo možné skontrolovať opatrenie z dôvodu neuskutočnenia žiadneho výletu ani exkurzie. Riaditeľ vyhotovil tlačivo na poučenie zúčastnených osôb, ktoré nevyužil.

Štátna školská inšpekcia uložila **2 záväzné pokyny**, ktoré boli riaditeľmi **splnené** (100 %) a pozitívne ovplyvnili proces V a V. Týkali sa zabezpečenia: vyučovania v jazyku, v ktorom bola MŠ v *Banskobystrickom* kraji v zmysle zriaďovacej listiny zaradená do siete; celodenného predprimárneho vzdelávania príslušným počtom učiteľov v základnej škole s materskou školou *Košického* kraja.

Iné zistenia

V čase následných inšpekcií bolo zistené:

- vykonávanie funkcie bez výberového konania v škole v *Nitrianskom* kraji
- riadenie 3 škôl povereným učiteľom a zriaďovateľom nevyhlásené výberové konanie v stanovenom termíne príslušným zákonom v *Prešovskom* a v *Trnavskom* kraji
- fungovanie školy v *Trnavskom* kraji bez poverenia riadením niektorého z učiteľov
- odvolanie riaditeľa školy v *Prešovskom* kraji
- uvedenie nesprávnej informácie v poučení vydaných rozhodnutí v cirkevnej škole v *Trnavskom* kraji

Závery

Opatrenia boli prevažne reálne, termínované a účinné. Ich akceptovanie a splnenie prispelo najmä k skvalitneniu pedagogického riadenia a vyučovania učiteľov. Rešpektovanie právnych predpisov malo dopad na zabezpečenie predprimárneho vzdelávania pedagogickými zamestnancami, ktorí spĺňali kvalifikačné predpoklady, na organizácia a chod škôl a na podporovanie rozvoja kľúčových kompetencií detí. Postupnosť vzdelávacích štandardov ŠkVP, prispôbené plánovanie, realizovanie procesu výchovy a vzdelávania s uplatňovaním účinných stratégií ovplyvnili podporovanie rozvoja osobnosti detí. Aktuálne informovanie, konzultačno-poradenské služby a vzájomná spolupráca pedagogických zamestnancov a zákonných zástupcov prispeli k plneniu výchovno-vzdelávacích cieľov a zámerov školy. Pretrvávajúce nedostatky týkajúce sa formálnosti vypracovania pedagogickej dokumentácie, riadenia a vnútornej kontroly školy i činnosti poradných orgánov riaditeľa mali dopad na úroveň pedagogického riadenia a výchovno-vzdelávacej činnosti. V porovnaní s predchádzajúcim školským rokom je možné konštatovať pokles uplatnených opatrení. Porovnateľné bolo ich akceptovanie a splnenie.

V 3 školách *Prešovského* kraja bude potrebné vykonať po druhý raz následnú inšpekciu z dôvodu nesplnenia uložených opatrení. V uvedenom kraji bude opätovne, tretíkrát, v 1 škole vykonaná školská inšpekcia vzhľadom na dlhodobu pretrvávajúce nedostatky zo strany zriaďovateľa a riaditeľa. Príčinami sú prijímanie nekvalifikovaných učiteľov aj viackrát v priebehu jedného školského roka zriaďovateľom a neplnenie povinností riaditeľom, ktorý nepredložil ŠkVP a školský poriadok školy ani po opätovných kontrolách školských inšpektorov ŠŠI.

Návrhy a odporúčania Riaditeľom

- zabezpečiť revidovaním školského vzdelávacieho programu a školského poriadku školy aktuálnosť, konkrétnosť a reálnosť informácií, postupov, stratégií s ohľadom na potreby, smerovanie a podmienky školy
- participovať s poradnými orgánmi na skvalitňovaní vyučovania učiteľov, ich internom vzdelávaní a dosiahnutých výsledkov deťmi
- reagovať operatívne na zmeny v právnych predpisoch
- skvalitňovať v spolupráci s poradnými orgánmi nadobúdanie, ovládanie a používanie štátneho jazyka v triedach a školách s vyučovacím jazykom maďarským

Zriadovateľom

- spolupracovať s riaditeľom na skvalitňovaní materiálno-technického vybavenia školy